

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอน

ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ประยูร โขยาราช *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวน 113 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.973 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test แบบ Independent ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า One - way analysis of variance เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1.การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2.ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศวิชาการให้กับผู้เรียน และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยครูที่มีเพศชายมีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีเพศหญิง นอกนั้นไม่แตกต่าง 3.ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การรับรู้ของครูผู้สอน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

สถาบันการศึกษานับว่าเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียน ในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่หลักในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้รับไว้ เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการแข่งขันกับสังคมโลก ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคัดสรรบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็น และมีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการ อันเป็นปัจจัยหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้และฝึกฝนให้เกิดเป็นทักษะประจำตัว เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องติดต่อประสานงานกับบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์การให้มีประสิทธิภาพและผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีความเป็นมืออาชีพมากน้อยเพียงใด จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา จากงานวิจัยต่างๆที่ผ่านมาทั้งของไทยและต่างประเทศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมีกระบวนการวางแผนที่เป็นระบบ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ มีกระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบและต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยได้ศึกษาผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน พบว่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละวิชาและคะแนนพัฒนาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยังต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ทั้งในระดับกรุงเทพมหานคร และระดับประเทศอยู่มาก อีกทั้งยังพบว่าครูผู้สอนขาดความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ขาดทักษะทางการวิจัยและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ขาดทักษะการเก็บผลงานเพื่อรับการประเมินเลื่อนวิทยฐานะอยู่มาก ผู้บริหารไม่สามารถสร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมายร่วมกันขององค์กรได้อย่างเต็มที่ และในด้านของการกำกับดูแลด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอนยังไม่ต่อเนื่องและละเอียดพอ ส่งผลให้ครูผู้สอนขาดข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยในฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสนใจศึกษาการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลจากการวิจัยที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้ทราบพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ว่ามีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษา สำนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มระดับความเชื่อมั่นให้กับสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวน 169 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศวิชาการให้กับผู้เรียน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.973 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5, 4, 3, 2, 1 จำนวน 48 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t-test แบบ Independent
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ วิเคราะห์ โดยค่า One – way analysis of variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศวิชาการให้กับผู้เรียน และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยครูที่มีเพศชายมีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีเพศหญิง นอกนั้นไม่แตกต่าง
4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการ ใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะต้องมีองค์ความรู้ที่เข้มแข็ง อันเป็นการสร้างศรัทธาให้กับคณะครูใน โรงเรียน ดังนั้นจึงต้องฝึกฝน พัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้บริหารคือบุคคลหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

และมีมาตรฐาน สามารถแข่งขันทางวิชาการได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะต้องเป็นผู้ที่ส่งเสริมครู บุคลากรและผู้เรียนให้มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยและนำเทคโนโลยีดังกล่าว มาปรับใช้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะนำผลไปต่อยอดสู่การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ ทองอากาศ (2560) ที่ทำการศึกษภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดมียุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากลและส่งเสริมการแข่งขันทางวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียน ประกอบกับเทคโนโลยีด้านต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันต์รัช ศรีคำแหง (2557) ที่ได้ทำการศึกษภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะการนิเทศติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่หลากหลายสนองตอบนโยบายและเป้าหมายของการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ อันเปรียบเสมือนหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา และต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับครูผู้สอน การนิเทศติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอน ยังเป็นการส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้เกิดการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการภายในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการด้านวิชาการมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ซึ่งถือเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นของการแสดงถึงความเจริญงอกงามของระบบการศึกษา และเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของตัวผู้บริหาร ถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานและภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสังเกตการสอนและนิเทศการสอนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีการประชุมวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู มีการจดบันทึกผลการนิเทศและประเมินผล โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสประเมินและแสดงความคิดเห็น มีการให้ข้อมูลย้อนกลับในผลการนิเทศดังกล่าว โดยตัวของผู้บริหารเอง หรือ เพื่อนครูที่เข้านิเทศการสอน ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดความประมาทให้กับครูผู้สอน และยังเป็นการแสดงออกถึงความใส่ใจและความเป็นกัลยาณมิตร เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สืบไป การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ประเมินการสอนของตนเองและเข้านิเทศเพื่อนครู จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงศักยภาพและความสามารถของตนเอง มองเห็นแนวทางการพัฒนาตนเองในวิชาชีพได้ชัดเจนขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการบริหารงานวิชาการต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี สีดาโชติ (2560) ซึ่งทำการศึกษาคำความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 38

สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสังเกตการสอนอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เช่น การเยี่ยมชมชั้นเรียนโดยใช้เวลาสั้นๆและมีการกำหนดล่วงหน้าโดยไม่มีการบันทึก ทำให้ครูมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารยังชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครู ผู้บริหารให้ข้อมูลย้อนกลับ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีบันทึกการนิเทศและประเมินการจัดการเรียนการสอน ว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นุจรต ศาลางาม (2560) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจัดให้มีการประชุมวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู มีการประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา เพื่อร่วมในการวางแผนการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น คูแลนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ด้านการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศวิชาการให้กับผู้เรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักในการดำเนินการในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการภายในสถานศึกษาได้อย่างดี โดยเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนปัจจัยต่างๆแก่ครูผู้สอนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ลงสู่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ และเป็นผู้ช่วยขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทันที่ การพัฒนางานวิชาการให้เป็นเลิศ ต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการในการสร้างเสริมและพัฒนาบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งด้านกายภาพ และด้านสภาพจิตใจอันเป็นสุขของสมาชิกในองค์กร อันจะก่อให้เกิดความศรัทธา ความรักและหวงแหนตลอดจนความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกในองค์กรพร้อมที่จะปฏิบัติงานและช่วยเหลืองานของผู้บริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนักในความสำคัญของการสนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศทางวิชาการ และใช้สถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันจะต้องเป็นผู้นำในการกระตุ้นให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งให้บริการความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร มีการกระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้ครูอย่างสม่ำเสมอและมีความยุติธรรม มีการยกย่องชมเชยและประกาศเกียรติคุณครูทุกคนที่มีผลงานทางวิชาการที่ดีเด่น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้น เพื่อต่อยอดให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อสังคมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมศร์ ชะโลธร (2558) ซึ่งทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่า

สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนสามารถกำหนดให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้คำปรึกษาหรือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ ซึ่งสามารถจัดการอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ ดวงแก้ว (2560) ซึ่ง ทำการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดและใช้สถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอน พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีม มุ่งเน้นคุณภาพ ทางวิชาการของสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้ โรงเรียนเป็นแหล่งให้บริการความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ทั้งยังสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน ทางวิชาการ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองในด้านวิชาการและหัวใจสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้ ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน คือ การยกย่องชมเชยและประกาศเกียรติคุณครูทุกคนที่มีผลงานทางวิชาการที่ ดีเด่นอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ

1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะการจัดการเรียนรู้มิใช่เป็นเพียงเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาที่อยู่ในบทเรียนเท่านั้น หากแต่เป็นศาสตร์และศิลป์ อย่างหนึ่งในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ให้กับผู้เรียน ทั้งการจัดประสบการณ์ทางตรงและ ทางอ้อม เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ที่มี ความรู้ความสามารถในด้านวิชาการอย่างแท้จริง และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ลงสู่ครูผู้สอนได้ ตั้งแต่การ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บท และบริบทของสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามสภาพจริง สนับสนุนให้มีการใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย จัดหาเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียน การสอน และการประเมินเพื่อลดภาระงานของครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีเวลาเตรียมการสอนและมีเวลาสอน ได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุด นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง วงศ์พิทักษ์ (2560) ซึ่งทำการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า โดย ภาพรวมครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงว่าผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูเป็น อย่างดี โดยการให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้อันทันสมัยและมีการนำสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุพรรณยา กลมกุล (2560) ที่ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็น

ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในด้านการวัดผลประเมินผลให้เน้นการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน อีกทั้งยังกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขหรือพัฒนาได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน

1.4 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นกระบวนการในการส่งเสริม กระตุ้นและพัฒนาขีดความสามารถของครูผู้สอน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ เพื่อพัฒนาวิชาชีพผ่านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี อันจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนได้และยังสามารถลดเวลาในการทำงาน ส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่มีความก้าวหน้าและทันสมัย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมเพิ่มความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนา อีกทั้งต้องส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาปรับปรุงสื่ออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครูได้นำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น ตลอดจนบริบทของชุมชน เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในด้านการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีถึงผู้ครูและสนับสนุนให้ครูถ่ายทอดความรู้ลงสู่ผู้เรียนให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนและบริหารจัดการให้มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ จันทร์เจริญ (2560) ซึ่งทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยา กลุ่มน้ำปิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย-ตาก พบว่าการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อมีความเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารในกลุ่มสหวิทยา กลุ่มน้ำปิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย-ตาก ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ มีการส่งเสริมการจัดทำสื่อคู่มือและเอกสารเพื่อประกอบการทำวิจัยให้แก่บุคลากรให้ครูจัดกระบวนการเน้นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยการนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูเสนอผลงานการวิจัยต่อผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อยังมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำและพัฒนาปรับปรุงสื่ออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ประกอบ

การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (คอมพิวเตอร์) ในการประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สม่่าเสมอ คำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ครูประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับการ ผลิตการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการปฏิบัติงานราชการสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ 2552 และยังเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพ ครูอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ป้อมคำ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3: กรณีศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (คอมพิวเตอร์) โดยการวาง กรอบนโยบายของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหาความต้องการเป้าหมายและจุด เน้นในการพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งผู้จัดเก็บข้อมูล พื้นฐานของนักเรียนอย่างชัดเจน จัดเรียงลำดับ ความสำคัญก่อนหลัง จัดทำเป็นแผนงานนโยบายของโรงเรียน อย่างชัดเจน มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องของการนำเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะในการเรียนรู้ในปัจจุบัน เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสัมพันธ์ต่อการปฏิรูปการเรียนรู้

2. จากผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ ของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้ภาวะ ผู้นำทางวิชาการจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป ตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยพบว่า ครูเพศชายมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูเพศหญิงทุกด้าน ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการยึดโยงด้านวัฒนธรรมไทยที่มีมาแต่โบราณกาล เชิดชูให้เพศชายเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า และมีความ เป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง แม้ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในด้านวัฒนธรรม สิทธิ เสรีภาพของเพศหญิงมีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ทักษะในด้านของการตัดสินใจ ความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ ยังมีความแตกต่างกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิง เพศชายมีภาวะการตัดสินใจที่เฉียบขาดและรวดเร็วกว่าเพศ หญิง เมื่อเผชิญกับสภาวะกดดัน หรือสถานการณ์ที่บีบบังคับ ในขณะที่เพศหญิงจะมุ่งพิจารณาในรายละเอียด ปลีกย่อย จนส่งผลให้การตัดสินใจล่าช้า อีกทั้งยังมีความอ่อนไหวด้านจิตใจมากกว่าเพศชาย จึงอาจส่งผลให้เกิด การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของความหวาดระแวงมากจนเกินไป นอกจากนี้ยังพบว่า ความละเอียดอ่อนด้านจิตใจ ระหว่างเพศหญิงกับเพศชายยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ทำให้มุมมองที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษามีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนุจรศ ศาลางาม (2560) ซึ่งทำการศึกษาความ คิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขตหนึ่งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยพบว่า ครูเพศชายมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูเพศหญิงทุกด้าน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน การทำงานในระบบสถานศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้เพศชายจะเข้าไปมีบทบาทในงานด้านการบริหารมากกว่าเพศหญิง อำนาจหน้าที่และทักษะในการปฏิบัติงานก็จะแตกต่างกัน ฉะนั้นความแตกต่างทางด้านความสามารถในการปฏิบัติงานระหว่างเพศหญิงกับเพศชายจึงมีมาก ทำให้เกิดแนวคิดและความคิดที่แตกต่างกันและส่งผลให้ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวรรณ นานแก้ว (2560) ซึ่งทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครูเพศหญิงสูงกว่าครูเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีเพศหญิงมีความละเอียดอ่อนด้านจิตใจ ทำให้มุมมองแตกต่างจากครูเพศชาย

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานครได้เข้าร่วมในการอบรมสัมมนา และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการพัฒนาตนเองในด้านของความรู้ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาวิชาชีพและวิทยฐานะทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเครือข่ายทางการศึกษา อาทิ มีการจัดอบรมครู ด้านทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้ การเข้าร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการอบรมและทบทวนทักษะด้านการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียน การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามนิเทศก์การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในด้านงานวิชาการ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาหลักสูตร และยังมี การจัดและพัฒนาสภาพบรรยากาศของสถานศึกษาที่เป็นมิตร และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความรักและห่วงหาพัน ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและอยากร่วมพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาเดียวกันหรือในสังกัดเดียวกัน มีการรับรู้และเกิดความรู้สึก ความเข้าใจต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้คล้ายคลึงกัน จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัจนรัตน์ หนูนาท (2559) ซึ่งทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะในการสอนไม่แตกต่างกัน เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ได้มีการจัดอบรมครูทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ในด้านการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล การเรียนและด้านการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามครูผู้สอน

ในด้านงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอปรคุณ ชุมวรรณศรี(2559) ซึ่งทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการรัชดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า จากผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการรัชดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต2 ไม่แตกต่างกัน เพราะครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเดียวกัน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี จึงมีผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถ เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้กับครูผู้สอนมากยิ่งขึ้น
2. ด้านการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศวิชาการให้กับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานงานกับชุมชน สถานที่สำคัญในท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อขอความร่วมมือในการใช้สถานที่ในการสนับสนุนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้ข้อมูลที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการศึกษาดูงาน งานวิจัย และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการจัดทำบัญชีงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในสถานศึกษาของตนเองอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระใน 8 กลุ่มสาระวิชา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กอปริญญ์ ชุมวรรณศรี. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฬารัตน์ ดวงแก้ว. (2560). ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คารณิ สีดาโชติ. (2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 38 สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นุจรศ ศาลางาม. (2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาปทุมธานี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรเมศร์ ชะโลธร. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วังนารัตน์ หนูนาค. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินัย ป้อมดำ. (2558). ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3: กรณีศึกษา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศราวุธ ทองอากาศ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริวรรณ จันทร์เจริญ. (2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยา กลุ่มน้ำปิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย-ตาก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมหญิง วงศ์พิทักษ์. (2560). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สันต์รัช ศรีคำแห. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาสระบุรี เขต1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สุพรรณษา กลมกูด. (2560). ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวรรณ นานแก้ว. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.